

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Gardus Maksym	STATE REGULATION OF ENERGY STORAGE SYSTEM DEVELOPMENT IN UKRAINE AS A TOOL FOR ENSURING POWER SYSTEM STABILITY	257
----------------------	--	-----

СЕКЦІЯ 3. ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ТА ГІБРИДНІ ЗАГРОЗИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Антонюк Артем	ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СПОРТИВНИХ САНКЦІЙ У СФЕРІ КІБЕРСПОРТУ: МЕХАНІЗМИ ІЗОЛЯЦІЇ АГРЕСОРА В ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРИ	262
Буга Володимир	ІНФОРМАЦІЙНІ ОПЕРАЦІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: УКРАЇНСЬКИЙ KEYС	265
Бищук Людмила	ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ТА ГІБРИДНІ ЗАГРОЗИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	266
Водяницька Олена, Алескерова Юлія	МЕХАНІЗМИ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ МІЖНАРОДНИХ ГРОШОВИХ ПЕРЕКАЗІВ В СИСТЕМІ ПРОТИДІЇ ЗАГРОЗАМ	269
Волобоєва Злата, Габорець Ольга	СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ У ГІБРИДНІЙ ВІЙНІ	273
Гнезділов Владислав	РИЗИКИ ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ ТА СЕПАРАТИЗМУ ЧЕРЕЗ ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНІ ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ	275
Загалевиц Валентина	ГІБРИДНА ВІЙНА ЯК НОВІТНІЙ ІНСТРУМЕНТ ГЕОПОЛІТИЧНОГО ВПЛИВУ	278
Каменчук Тетяна	ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ПРОТИ УКРАЇНИ ЯК ПРИКЛАД СУЧАСНОЇ ГІБРИДНОЇ АГРЕСІЇ	282
Каретна Ольга	СОЦІАЛЬНА ІНЖЕНЕРІЯ ТА МАНІПУЛЯЦІЯ ГРОМАДСЬКОЮ ДУМКОЮ ЯК КЛЮЧОВІ ЕЛЕМЕНТИ ГІБРИДНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ: МЕТОДИ ТА ЗАХИСТ	286
Кобзей Наталія	ЛІНГВОПРАГМАТИЧНІ СТРАТЕГІЇ ВПЛИВУ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ: АНАЛІЗ СУЧАСНОГО МЕДІАДИСКУРСУ	290
Кобус Олена, Бондаренко Степан	ЙМОВІРНІСНІ МОДЕЛІ ПРОГНОЗУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ІНЦИДЕНТІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	294
Ковалевська Лейла	ТЕХНОЛОГІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА СУСПІЛЬНУ СВІДОМІСТЬ У ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТАХ	297
Колесников Максим	ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ВІД ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ: ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗИЧНОГО ПРИМУСУ СПІВРОБІТНИКАМИ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ В УМОВАХ ПРОТИДІЇ	301
Кочин Владислав, Мальцев Вадим	ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК ПРІОРИТЕТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ПОЛІЦІЇ В КОНТЕКСТІ ПРОТИДІЇ СУЧАСНИМ ГІБРИДНИМ ВИКЛИКАМ	305
Кресан Валерія	ЦИФРОВИЙ АКТИВІЗМ І «TELEGRAM-ДЕРЖАВА»: НОВІ ФОРМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	308

Література:

1. Харук А. І. Інформаційна війна як інструмент гібридної агресії: російська пропаганда проти України (2014–2022). *Військово-науковий вісник*. 2025. № 44. С. 100–113.
DOI: 10.33577/2313-5603.44.2025.100-113.
2. Кириченко Ю. В., Сергієнко Т. І., Сластін В. О. Інформаційні війни як інструмент гібридної агресії: український досвід. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2025. № 1(65). DOI: 10.20535/2308-5053.2025.1(65).332563.
3. Савлюк М. Гібридна війна в Україні: сучасні підходи. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія*. 2024. Вип. 17. С. 187–197.
DOI: 10.32782/2312-1815/2024-17-23.
4. NATO Strategic Communications Centre of Excellence. *Analysis of Russia's Information Campaign Against Ukraine*. Riga: NATO StratCom COE, 2015. 136 p.
5. European External Action Service. *1st EEAS Report on Foreign Information Manipulation and Interference Threats: Towards a Framework for Networked Defence*. Brussels, 2023. 43 p.
6. Grisé M., Demus A., Shokh Y., Kepe M., Welburn J. W., Holynska K. *Rivalry in the Information Sphere: Russian Conceptions of Information Confrontation*. Santa Monica, CA: RAND Corporation, 2022. 154 p. DOI: 10.7249/RRA198-8.

Каретна О. О.,

кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри соціології

Національний університет «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна

СОЦІАЛЬНА ІНЖЕНЕРІЯ ТА МАНІПУЛЯЦІЯ ГРОМАДСЬКОЮ ДУМКОЮ ЯК КЛЮЧОВІ ЕЛЕМЕНТИ ГІБРИДНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ: МЕТОДИ ТА ЗАХИСТ

Сучасні гібридні трансформації, що охоплюють політичні, економічні та соціальні аспекти, активно застосовують нестандартні методи впливу. Одним із найбільш загрозливих та ефективних інструментів в арсеналі гібридних загроз є соціальна інженерія, яка має на меті маніпуляцію громадською думкою. В умовах стрімкої глобалізації, цифровізації та надлишку інформації здатність

критично аналізувати дані та протистояти маніпуляціям стає вкрай важливою. Гібридні загрози, які поєднують традиційні та нетрадиційні способи впливу, часто спираються на психологічні слабкості як окремих індивідів, такі суспільства загалом. Поняття гібридної війни досі не має чіткого деталізованого визначення. У загальному вигляді його характеризують як конфлікт, що виникає внаслідок змішування сил, засобів, методів та тактик як регулярної, так і нерегулярної війни. До того ж, уявлення про суб'єктів, залучених до гібридних війн, помітно трансформуються з моменту їх виникнення.

Гібридна війна як конфлікт XXI ст. – це складніший набір використовуваних інструментів сил та засобів. Водночас гібридні війни недержавних, незаконних збройних формувань проти суверенних держав та законних збройних сил не витратили повністю свій потенціал у сучасному світі [6, с. 81-82]. Соціальна інженерія, в контексті гібридних трансформацій, є мистецтвом впливу на поведінку людини за допомогою психологічних маніпуляцій. Метою є змусити людей робити дії, вигідні для ініціатора, але потенційно шкідливі для самих людей або суспільства в цілому. Методи соціальної інженерії різноманітні та включають:

1. Фішинг та спуфінг: створення підроблених веб-сайтів, електронних листів або повідомлень, що імітують довірені джерела, для отримання конфіденційної інформації (паролі, дані банківських карток).

Спуфінг – це небезпечна практика фальсифікації даних в комп'ютерних мережах, що включає різноманітні методи фальсифікації інформації. На практиці найбільш поширені такі основні типи кібератак з використанням спуфінгу: підробка IP-адреси для приховування дійсного джерела трафіку; ARP спуфінг для перехоплення мережових пакетів шляхом асоціації чужого MAC адресу зі своєю IP; підробка електронної пошти – створення листів від імені інших користувачів; веб-спуфінг – копіювання сайтів для крадіжки даних; підміна DNS для перенаправлення трафіку на шкідливі ресурси [5, с. 100]. Оскільки спуфінг використовується виключно в злочинних цілях і не має жодного законного застосування, він є серйозною загрозою. Застосування цього методу може спричинити значні фінансові збитки, а також суттєво вплинути на репутацію. Ефективний захист від спуфінгу потребує комплексних заходів та постійного контролю з боку фахівців у галузі кібербезпеки.

2. Претекстінг — це набір дій, відпрацьованих за певним, заздалегідь складеним сценарієм, у результаті якого жертва може видати будь-яку інформацію або вчинити певну дію. Для використання цієї техніки зловмисник спочатку збирає певні дані про жертву (ім'я, місце навчання та проживання; дату народження; дані про батьків). Зловмисник спочатку використовує реальні

запити з іменами щодо оточення жертви, а після того, як увійде в довіру, отримує необхідну йому інформацію або дії [1, с. 321-322].

3. Сила авторитету: використання статусу, посади або зовнішніх ознак авторитетності для переконання жертви.

4. Емоційний тиск: гра на очікуваннях, страхах, надіях, бажаннях, почутті провини або обов'язку для маніпулювання поведінкою.

5. Соціальний доказ: використання думки більшості чи тверджень про популярність чогось, вплив на рішення людини.

Сучасні інноваційні технології в комунікації спричинили суттєві зміни у способах сприйняття і пізнання оточуючого середовища [2, с. 299].

Громадська думка – це колективне судження людей, у якому ставлення до подій і явищ виявляється у формі схвалення, осуду або вимоги. Громадська думка формується в процесі руху інформації в суспільстві, відображає людське буття, суспільну практику людей і виступає як регулятор діяльності [3].

Маніпуляція громадською думкою це цілеспрямоване формування у людей певних поглядів, переконань та установок, які відповідають інтересам маніпулятора.

Спочатку відбувається селективний відбір аудиторії визначення тих, хто найбільше сприйнятливий до пропаганди. Потім на вибрану групу виявляється цілеспрямований вплив, спрямований на формування певного психологічного стану, необхідного агресору задля досягнення своїх цілей. Це досягається шляхом поширення спеціально підібраної інформації, націленої на маніпулювання думками, емоціями та поведінкою людей [4, с. 93].

У рамках гібридних трансформацій це може виражатися у: створенні та розповсюдженні хибної інформації для дискредитації противника, розпалювання ворожнечі, підриву довіри до влади або державних інститутів; систематичне нав'язування певної ідеології, політичної позиції чи оцінки подій; формування певного кола, де люди отримують лише ту інформацію, яка підтверджує їх існуючі переконання, за винятком альтернативних точок зору; залучення популярних особистостей для прихованого просування потрібних ідей чи продуктів; поділ суспільства на ворогуючі сторони, граючи на існуючих протиріччях та посилюючи негативні емоції. Соціальна інженерія та маніпуляція громадською думкою є ідеальними інструментами для гібридних трансформацій, тому що вони не вимагають прямого військового зіткнення, вплив відбувається на психологічному та інформаційному рівні, це дозволяє уникнути прямої конфронтації та зберегти видимість «нормальних відносин». Також вони можуть бути об'ємними та охоплювати величезні аудиторії, Інтернет та соціальні мережі дозволяють миттєво поширювати дезінформацію та

застосовувати методи соціальної інженерії до мільйонів людей. Підривають основу будь-якої довіри, люди перестають довіряти одне одному та інститутам держави. Інструментарій соціальної інженерії є складною системою маніпулятивних технік, реалізація яких пов'язана з певними ризиками та нестійкістю, що утрудняє їх виявлення і припинення. Протистояння соціальної інженерії і маніпуляції громадською думкою вимагає комплексного підходу, що включає як індивідуальні, так і системні заходи.

Індивідуальний рівень: 1. Критичне мислення: здатність аналізувати інформацію, оцінювати її достовірність, виявляти упередженість та пропаганду. 2. Медіагігієна: перевірка джерел інформації, відмова від розповсюдження неперевірених повідомлень, різноманітність джерел інформації. Використання надійних ресурсів для автентифікації інформації. 3. Підвищення обізнаності: вивчення типових методів соціальної інженерії та маніпуляції. Розуміння принципів роботи онлайн-платформ, вміння розпізнавати повідомлення фішинга, налаштування параметрів безпеки. 4. Управління емоціями: усвідомлення того, як емоції можуть впливати на нашу думку, та здатність приймати рішення на основі раціонального аналізу.

Системний рівень: 1. Впровадження програм з медіаграмотності та критичного мислення до освітніх закладів. 2. Розробка та застосування законів, спрямованих на боротьбу з дезінформацією, кіберзлочинністю та зловживанням конфіденційною інформацією. 3. Підтримка засобів масової інформації, які дотримуються високих стандартів журналістики та надають об'єктивну інформацію. Обмін інформацією та досвідом між країнами у боротьбі з гібридними загрозами. 4. Створення технологій та платформ, які допомагають користувачам перевіряти справжність контенту.

Виходячи з вище викладеного можна дійти невтішного висновку, що соціальна інженерія і маніпуляція громадською думкою це небезпечні, але потайливі інструменти, які стали потужною зброєю сучасних гібридних воєн.. Метою подібних маніпуляцій є особливості сприйняття та психоемоційний стан людини. Здатність розпізнавати ці загрози, розвивати критичне мислення та застосовувати навички медіагігієни є ключовою умовою для збереження особистої автономності та стійкості суспільства в епоху гібридних трансформацій.

Література:

1. Биков В. Ю., Бузов О. Ю., Дементієвська Н. П. Кібербезпека в цифровому навчальному середовищі. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Т. 70, № 2. С. 313–331.

2. Богуш Л. А. Вплив медіа на формування громадської думки у світі. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2021. Т. 32 (71), № 1, ч. 3. С. 299–305.

3. Городенко Л. М. Засоби масової комунікації у контексті громадської думки : формування, функціонування, жанрові прийоми. URL : <http://disser.com.ua/content/242464.html>

4. Каретна О.О. Вплив інформаційної війни на соціально-психологічний стан людини. Трансформація українського суспільства в цифрову еру : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, 21 березня 2025 р. Одеса – НУ «ОЮА», 2025. С. 92-95.

5. Поліщук С. М. Ландшафт загроз спуфінгу: тенденції, вразливості та напрямки досліджень. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Технічні науки*. 2023. Том 34 (73). № 4. С. 99–103.

6. Юрчак Ю. М. Науково-прагматичні аспекти гібридної війни Російської Федерації проти України. *Честь і закон* № 3 (86)/2023. С.80-89.

Кобзей Н. В.,

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри філології та перекладу
Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу
м. Івано-Франківськ, Україна

ЛІНГВОПРАГМАТИЧНІ СТРАТЕГІЇ ВПЛИВУ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ: АНАЛІЗ СУЧАСНОГО МЕДІАДИСКУРСУ

У сучасних умовах глобальних трансформацій інформаційний простір перетворюється на один із ключових майданчиків протистояння, де поряд із традиційними формами конфліктів активно використовуються гібридні загрози. Особливу роль у цьому процесі відіграє медіадискурс, який стає інструментом формування суспільної думки, поширення наративів і здійснення цілеспрямованого впливу на масову свідомість.

Актуальність дослідження зумовлена зростанням ролі мови як засобу маніпуляції, переконання та конструювання реальності в умовах інформаційної війни. Лінгвопрагматичні стратегії, що реалізуються у медіатекстах, дозволяють

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції